

Reactie op het advies van de Adviesraden Sociaal Domein – regio IJssel-Vecht

m.b.t. het raadsvoorstel WvGGZ

Geachte adviesraden,

Hartelijk dank voor jullie advies m.b.t. het raadsvoorstel WvGGZ. De gemeenten hechten veel waarde aan de input van de adviesraden en hebben waardering voor de wijze waarop de adviesraden betrokken zijn geweest en dit proces hebben vormgegeven. We nemen het advies ter harte. In deze brief kunt u onze reactie hierop lezen.

Algemeen

Een aantal adviespunten lijken wat buiten de reikwijdte van de WvGGZ te vallen, bijvoorbeeld het advies om het maken van het zorgplan op te nemen in de processchema's. De belangrijkste speerpunten m.b.t. de WvGGZ voor gemeenten zijn:

- Bestuurlijke verantwoordelijkheid (loco-) burgemeester bij een crisis
- Bestuurlijke verantwoordelijkheid college B&W verkennend onderzoek
- Informatiedeling in de keten
- Goed georganiseerde lokale en regionale samenwerking

Regionale samenwerking en aansluiting lokaal

De regio beschrijft niet in de nota welke gemeenten onder de samenwerkende regio vallen.

- *Voor de leesbaarheid adviseren wij om ook te beschrijven welke gemeenten wél tot de acht samenwerkende gemeenten behoren. Lokaal is iedere gemeente verantwoordelijk voor de eigen implementatie van de verschillende taken binnen de WvGGZ.*
- *We adviseren om inwoners en adviesraden te betrekken bij de lokale invulling en monitoring hiervan.*

Het lijkt ons goed en zinvol om inwoners en adviesraden te betrekken bij de lokale invulling van de WvGGZ. Er zal echter niet opnieuw een formele adviesvraag komen richting de adviesraden. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld wel inwoners, ervaringsdeskundigen of cliëntondersteuners betrekken bij communicatie over het meldpunt bij team VIA of het aanvragen van een verkennend onderzoek.

Verkennend onderzoek beleggen bij team VIA

De adviesraden stemmen in met het voorstel om het verkennend onderzoek te beleggen bij team VIA. Er is op deze wijze één manier van werken voor de hele regio en de expertise die al aanwezig is wordt goed benut en kan nog verder uitbreiden. Daarnaast is team VIA onafhankelijk van aanbieders, wat vanuit cliëntperspectief heel wenselijk is. Uiteraard is samenwerking met andere partijen gewenst maar de eindverantwoordelijkheid ligt bij team VIA.

- *We adviseren om deze eindverantwoordelijkheid duidelijk te beschrijven in de nota zodat niet geïnterpreteerd wordt dat deze taak uitbesteed kan worden aan aanbieders of een wijkteam.*

Het meldpunt van team VIA is 24/7 bereikbaar voor niet acute/ meldingen. Zowel professionals als inwoners kunnen gebruik maken van dit meldpunt.

- *We adviseren om bij inwoners bekend te maken waar, wanneer en waarvoor zij een melding kunnen doen. Geef daarbij ook aan welke consequenties volgen na een onterechte melding.*

De eindverantwoordelijkheid van de uitvoering van het verkennend onderzoek is en blijft bij het college van B&W. Team VIA zal als enige organisatie hiervoor gemandateerd worden en neemt dus de uitvoering op zich.

Er wordt een regionaal communicatieplan geschreven, waarin is opgenomen dat het meldpunt goed bekend moet zijn bij inwoners, net als waar, wanneer en waarvoor er gemeld kan worden. Zoals hierboven genoemd, kunnen gemeenten inwoners, ervaringsdeskundigen en cliëntenondersteuners betrekken bij de communicatie. Om direct te communiceren wat de consequenties zijn van onterecht melden lijkt ons wat ver gaan. Het lijkt ons beter om dit gaandeweg te ervaren en daarnaar te handelen.

Horen

De WvGGZ schrijft voor dat, voordat een crisismaatregel (al dan niet) wordt opgelegd, de betrokkene in de gelegenheid wordt gesteld om te worden gehoord. De burgemeester speelt daarbij een rol.

- *We adviseren om duidelijker te beschrijven waar de burgemeester een beslissing over neemt en wat het vervolg is wanneer iemand verplicht wordt behandeld. Beschrijf ook waarom hoor en wederhoor wordt toegepast.*
- *Daarnaast adviseren we om de drie vooropgestelde vragen die de burgemeester stelt, op te nemen in deze nota. Ons inziens blijkt onvoldoende uit de nota dat de crisisdienst iets anders is dan team VIA.*
- *We adviseren om duidelijk te beschrijven waarom bij de crisisdienst gekozen is voor Dimence. Beschrijf daarbij wat de verbinding is tussen Dimence en de burgemeester en waarom inwoners soms te maken hebben met Team VIA en op andere momenten met Dimence.*
- *We adviseren dat de crisisdienst onafhankelijk dient te zijn van aanbieders zodat vervolgbehandelingen niet automatisch door Dimence worden uitgevoerd. Er zijn diverse aanbieders in de regio, dus onafhankelijkheid dient gewaarborgd te worden zodat er keuzevrijheid is en de éne aanbieder geen voorkeurspositie krijgt ten opzichte van andere aanbieders.*

De gemeenten kunnen een zinsnede opnemen waardoor duidelijker is dat de burgemeester alleen een beslissing neemt over óf er een crisismaatregel wordt afgegeven, niet over wat deze precies inhoudt. Op dit moment zijn de drie vooropgestelde vragen nog niet vastgesteld, en kunnen dus niet toegevoegd worden.

Verder kan er in de nota vermeld worden dat de crisisdienst (van Dimence) al vele jaren deze functie in onze regio vervuld en wordt bekostigd door de zorgverzekeraar. Dit is geen keuze die binnen deze implementatie is genomen.

Gemeenten hebben – met o.a. politie, ambulancezorg en de zorgverzekeraar – sinds de aanpak voor personen met verward gedrag het gesprek met Dimence over de werkwijze van de crisisdienst. Binnenkort volgt hier ook een bestuurlijk overleg over, dus dit heeft zeker de aandacht van gemeenten.

Samenloop Wet Zorg en Dwang

De WvGGZ richt zich alleen op mensen met psychiatrische aandoeningen. Voor mensen met een verstandelijke beperking of dementie is er de Wet zorg en dwang (WZD). De WZD en de WvGGZ vervangen samen de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) en kunnen niet los van elkaar gezien worden. Beide wetten richten zich echter op andere doelgroepen, maar hebben beiden een gedeelte waar de gemeente verantwoordelijk voor is.

- *We adviseren om betrokkenheid van inwoners vroegtijdig te organiseren voor de WZD en adviesraden ruim de tijd te geven om een advies voor te bereiden.*

Gemeenten zijn slechts voor een beperkt deel verantwoordelijk voor de WZD, eigenlijk alleen de crisismaatregel. Binnen het VO zullen de gemeenten ook wel met de doelgroep van de WZD te maken krijgen. De voornaamste wijzigingen van de WZD hebben betrekking op zorginstellingen en de zorgaanbieder psychogeriatric en licht verstandelijke beperking. Vanuit VNG – waar we met onze regio nauw betrokken bij zijn – wordt met VWS gesproken over de samenloop WZD en WvGGZ.

Tijdspad regionale inbedding

In de nota staat een tijdspad opgenomen voor de regionale inbedding.

- *We adviseren om in het tijdspad te verwoorden op welke wijze inwoners en adviesraden betrokken worden.*
- *Tevens adviseren we om het communicatieplan, onderdeel van het beleid, niet als bijlage op te nemen maar onder te brengen in de nota.*

In het schema met het tijdspad kunnen nog de bijeenkomsten met de adviesraden benoemd worden, te weten: 16 mei, 6 juni en 20 augustus.

Het communicatieplan is bewust in de bijlage gezet met als doel de nota zo kort mogelijk te houden.

Monitoring implementatie

- *We adviseren om monitoring en evaluatie van de implementatie onafhankelijk uit te voeren. Inwoners die met de WvGGZ te maken hebben gehad moet daarin uitgangspunt zijn.*
- *Daarnaast adviseren we om met de crisisdienst te evalueren. Dit is niet opgenomen in de nota.*

Goede aanvulling op de nota, onafhankelijkheid is erg belangrijk in de monitoring en evaluatie van de implementatie. De gemeenten zullen, samen met ketenpartners, de werking en uitvoering van de WvGGZ monitoren, maar gemeenten gaan niet over de crisisdienst. De gemeenten gaan kijken waar dit het beste belegd zou kunnen worden. Dit zou bijvoorbeeld georganiseerd kunnen worden bij de onderzoeksafdeling van de GGD.

Processchema's vanuit cliëntperspectief

We concluderen dat de processchema's vooral zijn gemaakt vanuit het oogpunt van professionals.

- *We adviseren om in deze nota per processchema ook een schema te beschrijven voor de cliënt én een schema voor naastbetrokkenen. Omschrijf bijvoorbeeld wat er gebeurt met de cliënt tijdens een crisis. Wat gebeurt er met eventuele kinderen, familieleden of huisdieren. Met wie krijgen de cliënt en de naastbetrokkenen te maken? Hoe verloopt een melding vanuit cliëntperspectief. Welke rechten heeft een cliënt? Is er een advocaat beschikbaar? Naar wie wordt wel of niet teruggekoppeld wat er met een melding wordt gedaan? Op die manier wordt er vanuit het perspectief van de cliënt en de naastbetrokkenen inzichtelijk wat er gebeurt. Dit kan ook gebruikt worden in voorlichtingsmateriaal.*

Op dit moment is het niet haalbaar om dit met spoed op te pakken. Eventueel kunnen we met Zorgbelang in gesprek om te verkennen of zij hierin een rol willen spelen.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

- *In het processchema van de cliënt en van naastbetrokkenen adviseren wij u om onafhankelijke cliëntondersteuning op te nemen. Mensen die te maken krijgen met de WvGGZ zijn vaak niet bij machte deze ondersteuning zelf aan te vragen. Dit wordt momenteel wel van hen verwacht. De gevolgen van de WvGGZ kunnen grote impact hebben op cliënten en naastbetrokkenen. Onafhankelijke cliëntondersteuning kan in het proces van grote meerwaarde zijn.*
- *Wij adviseren daarom om onafhankelijke cliëntondersteuning structureel aan te bieden.*

Het is aan de individuele gemeenten om hierover vanuit de lokale context iets aan te geven. Verder worden er regionaal met team VIA afspraken gemaakt om te kijken wat er geregeld kan worden.

Persoonlijk plan

- *Tevens adviseren we om in de nota en de processchema's op te nemen dat er (indien mogelijk) een persoonlijk plan opgesteld wordt in samenspraak met de cliënt en naastbetrokkenen. Dit kan in het eerste gesprek (Triage) aan de orde komen. Heeft de cliënt een persoonlijk plan of lijkt het de cliënt zinvol om een persoonlijk plan te maken dan kan dat ervoor zorgen dat iemand gedurende de verplichte opname meer op vrijwillige basis sneller vrijwillige hulp accepteert. Het plan bevat onder andere een transparante beschrijving van de zorg die noodzakelijk is en de wijze waarop rekening wordt gehouden met de voorkeuren van de cliënt en/ of zijn naasten.*

Dit is een goede aanvulling voor de compleetheid van het stuk. Tot op heden is dit nog niet haalbaar gebleken, maar in de nadere uitwerking zal dit alsnog worden opgepakt.

Ervaringsdeskundigheid

We missen in de nota de inzet van ervaringsdeskundigen. Onder ervaringsdeskundigen verstaan we iemand met ervaring als cliënt maar deze ervaring professioneel kan inzetten.

- *We adviseren om ervaringsdeskundigen/ervaringswerkers in te zetten als onafhankelijke cliëntondersteuners, maar ook WMO breed meer gebruik te maken van ervaringsdeskundigheid zowel op uitvoeringsniveau als beleidsmatig niveau om vanuit cliëntperspectief, en ook vanuit ervaringsdeskundig perspectief feedback te geven aan instellingen en gemeenten.*

De inzet van ervaringsdeskundigheid is nog niet voldoende uitgedacht op het niveau van gemeenten. Het is aan de lokale visie en context en aan de aanbieders zelf wat ze hiermee willen. In het advies staat dit erg breed neergezet.

Voor meer duidelijkheid voor beide partijen zou een gesprek kunnen plaatsvinden om te praten over hoe we dit eventueel kunnen meenemen en onderzoeken in het kader van de WvGGZ. Uiteindelijk is het aan de gemeenten om hier lokale invulling aan te geven.

Namens gemeenten IJssel-Vecht,

Bort Koelewijn
Burgemeester Kampen
Portefeuillehouder WvGGZ namens regio IJssel-Vecht